T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 198
KARAR NO : 2017 / 276
KARAR TR : 8.5.2017

ÖZET : Davacının, davalı Vergi Dairesi Müdürlüğünün işlemiyle belirlenen sıra cetvelinin iptali ve aynı idarece haciz uygulanan malların satışından elde edilen bedelin rehinli alacaklarına isabet eden kısmının öncelikle kendilerine ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan ve istihkak iddiasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün, ADLİ YARGIYERİNE ait olduğu hk.

K A R A R

Davacı : M.N. Ü.
Vekili : Av.F.N.Ü.
Davalı : Maliye Bakanlığını Temsilen Uluçınar Vergi Dairesi Müdürlüğü
Vekili : Av.E. S.

O L A Y : 1-Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin Gebze 1. Nolu İcra Dairesinin E:2009/4050 esasında takibe konulan 72.000 TL kira alacağı+faiz ve masrafları için, kiralananda bulunan borçluya ait makineleri üzerinde hapis hakkı tesis edilerek kanuni defter tutulduğunu; davalı Vergi Dairesinin vergi alacağı için bu malları satışa çıkardığı öğrenilince, ilgili icra dairesinden söz konusu makineler üzerinde rehinli alacakları için takip yapıldığının bildirildiğini; davalı İdarenin, Maliye Bakanlığının bu konuda verdiği görüşü satıştan önce kendilerine bildirdiğini, ikinci yapılacak satış gününü de kendilerine bildirdiğini; Bakanlık görüşünde, rehin haklarının önde geldiğinin bildirilmiş olduğunu; bu görüşü ileten Vergi Dairesinin, konulan haczin daha önce tarihli olduğundan bahsederek, ilk sırada olacaklarına dair bir bildirimde bulunulmadığından, satış günü müvekkili temsilen kiralanan yerde hazır bulunulduğunu; ancak satıştan sonra davaya konu kararla rehin haklarının tanınmadığının görüldüğünü; davalı idarenin, hacizden itibaren en geç 3 ay içinde satış istemesi gerekirken bu kanuni süreye riayet etmediğinden haczin düştüğünü, satışlarda kanuni sürelere uymadığını ifade ederek; düşen haciz üzerine yapılan satışta müvekkilinin rehin hakkının birinci sırada olduğuna bu nedenle, Uluçınar Vergi Dairesi Müdürlüğünün 23.07.2010 tarih 15253 sayılı yazısına konu sıra cetveli hakkındaki kararının/ Sıralama Cetvelinin İptaline ve Gebze 1. İcra Müdürlüğünün E:2009/4050 sayılı dosyasına konu alacaklarının, davalı idarenin kasasına giren Satış Bedelinden Ödenmesine karar verilmesi istemiyle 9.8.2010 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

1-a)GEBZE İCRA HUKUK MAHKEMESİ; 5.5.2011 gün ve E:2010/726, K:2011/334 sayı ile, davanın vergi alacağından dolayı idare tarafından yapılan satış devamında düzenlenen sıra cetveline itiraza yönelik olduğu, İİK. 140 ve 141. maddeleri gereğince icra müdürlüğünce sıra cetveli düzenlenmesi halinde adli yargı görevli ise de, idarenin düzenlediği sıra cetveline ilişkin itirazların adli yargıda çözümleneceği yönünde bir düzenlemenin bulunmadığı, idari işlem niteliğindeki davaya, idari yargının bakması gerektiğinden bahisle; yargı yolu uyuşmazlığı nedeniyle dava dilekçesinin reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

2-Davacı vekili bu defa; müvekkilinin, sahibi bulunduğu Gebze Tatlıkuyu Mah.1319 Sok No:45 deki taşınmazında kiracı bulunan Senkron Metal ve Seramik Kaplama San.Tic.Ltd.Şti. aleyhine 01.02.2009 tarihine kadar ödemeyen 150.000,00 TL kira alacağı için Gebze 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2009/140 esasında kiralanan yerde bulunan makinalar üzerinde hapis hakkı kararı aldığını; ancak borçlunun mahkemede borcu ikrar etmesi esas alınarak alacak için icrada rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip değil ikrar mahkeme kararı hükmünde olduğundan 2009/816 esasta ilamlı icra takibi yapıldığını; bu dosyadan üçüncü şahıslardaki alacaklara haciz konularak alacağın kısmen tahsil edildiğini; bu dosyanın, borçlu ile müvekkilinin uzun süreli kira alacağından dolayı uyuşmazlıkları olduğunu göstermeye ispat için, davalının İcra Mahkemesindeki muvazaa iddiasının aslı olmadığına delil gösterildiğini; müvekkilinin, çok uzun yıllardan beri kiracısı bulunan şirketin çalışanlarını düşünerek borçlunun durumunu düzeltmesi için kira borçlarını sürekli ertelediğini, hatta Kadıköy Mahkemelerinden aldığı tahliye kararlarını işleme koymadığını; ancak borçlarını ödeyemeyen kiracının kiralanan yerdeki makinalara alıcı aradığını öğrenilince 03.08.2009 tarihinde, 01.02,2009-01.07,2009 tarihine kadar birikmiş 72.000,00 TL kira alacağı için İİK 270. maddesine dayanarak Gebze 1. İcra Müdürlüğünün 2009/4050 esasında icra takibi yapmak zorunda kaldığını; 24.08.2009 tarihinde de, Gebze 1. İcra Müdürlüğünün hapis haklarıyla ilgili takiplerini kanıtlayan yazısıyla Vergi Dairesine başvurarak, kiralanan yerdeki mallar üzerinde kiralayanın kanuni rehin hakkı bulunduğu belirtilerek, makinaların satılması halinde satış bedelinin öncelikle kendilerine ödenmesi gerektiğinin ileri sürüldüğünü; Vergi Dairesince, kiralanan yerde bırakılmış makinaların 23.12.2009 tarihinde pazarlık usulüyle satışa çıkardığının, alıcı ile uzlaşıldığının, ancak 130.000 TL bedelin kısmen ödenip bakiyesinin süresinde yatırılmadığının, Vergi Dairesinin satışı uzun süre askıda tuttuğunun öğrenildiğini; bu arada Gebze Uluçınar Vergi Dairesi Müdürlüğünün, Maliye Bakanlığı'na hapis haklarıyla ilgili taleplerini ileterek görüş istediğini; Maliye Bakanlığı Gelirler Dairesi Başkanlığının, 21.5.2010 tarih B.07.1.GİB.4.41.15.027191 sayılı yazısında; Vergi Dairesinin icra takip dosyasındaki haciz ve satış

tarihlerini dikkate alarak, kira alacağından doğan rehin hakları nedeniyle (takiplerinin devam ettiğinin tespiti halinde) takip tarihleri itibariyle alacaklarının öncelikli olduğunu bildirdiğini; Uluçınar Vergi Dairesinin, bu görüşe dayanarak 07.06.2010.12711 sayılı yazısında kira alacaklarının rehinli alacak olarak öncelikle ödeneceğini bildirdiğini; Vergi Dairesinin, 23.06.2010 tarihinde, hacizli malları tekrar pazarlık usulüyle satışa çıkardığını, 1. pazarlıktaki kişiye satışa karar verdiğini; satıştan sonra Vergi Dairesinin, 07.06.2010 tarihli yazısından cayarak, kendilerine ve Gebze 1.İcra Müdürlüğüne gönderdiği 23.07.2010 tarih 15213 sayılı yazı ile kendi hacizlerinin önce konulduğundan bahisle taraflarına ödeme yapılamayacağını bildirdiğini; Vergi Dairesi Müdürlüğünün ödememe kararına karşı 7 gün içinde, sıra cetveline itirazla paranın kendilerine ödenmesine karar verilmesi için Uluçınar Vergi Dairesi Müdürlüğü aleyhine Gebze İcra Hukuk Mahkemesinin 2010 / 726 esasında dava açıldığını; Mahkemenin, uyuşmazlıkta idari yargıyı görevli kabul ederek davalarını görevsizlikten reddettiğini ifade ederek; Gebze Uluçınar Vergi Dairesi Müdürlüğünün 23.07.2010 tarih, 15253 sayılı işlemi ile kabul edilen sıra cetveli kararının sebep, konu ve maksat yönünden iptaline; uyuşmazlık konusu satış bedelinden müvekkilinin açtığı Gebze 1. İcra Müdürlüğünün E:2009/4050 sayılı dosyasında 23.06.2010 tarihinde bildirilen 90.922,50 TL.'nin dava tarihinden itibaren işleyen yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle 20.5.2011 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

2-a) Kocaeli 2.Vergi Dairesi; 6.7.2011 gün ve E:2011/600, K:2011/427 sayı ile, iptali istenen sıra cetvelinin vergi, resim, harç ve benzeri mali yüküm içerikli olmaması ve uyuşmazlığın Vergi Mahkemesi görev alanına giren konularla herhangi bir ilgisinin bulunmaması nedeniyle davanın Mahkemelerinin görev alanına girmediği, söz konusu icrai nitelikteki idari işlemle ilgili uyuşmazlığın genel görevli ve yetkili İdare Mahkemesince görüm ve çözümlenmesi gerektiğinden bahisle; 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine, dosyanın görevli Kocaeli İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

2-b) Kocaeli 1. İdare Mahkemesi; 21/3/2013 gün ve E:2011/922, K:2013/285 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın reddine karar vermiş; bu karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

2-c) Danıştay Onuncu Dairesi; 23.5.2016 gün ve E:2013/4142, K:2016/2807 sayı ile, uyuşmazlıkta, davacının kendi alacağını hapis hakkı defterine işlettiğinden bahisle davalı idarece haczedilen menkul mal üzerinde rehin hakkı bulunduğu iddiasının bir istihkak iddiası olduğunda ve davalı idarece yapılan inceleme sonucu bu istihkak iddiasının reddedildiğinde duraksama bulunmadığı; bu durumda, 6183 sayılı Kanun'un 66 ve 68. maddelerinde yer alan açık hüküm gereği, istihkak iddiasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümü adli yargı yerine ait olduğundan; davanın esasının incelenmesi suretiyle verilen İdare Mahkemesi kararında yasaya ve usul hükümlerine uyarlık bulunmadığı; nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesinin (Hukuk Bölümü) benzer uyuşmazlıklara ilişkin içtihatlarının da bu yönde olduğu; diğer yandan, İcra Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararı üzerine idari yargı yerlerinde açılan davalarda, İdare Mahkemesince, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılması halinde, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi hükümleri gereğince görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekirken, davanın esasının incelenerek verilen kararda hukuki isabet bulunmadığı gerekçesiyle; temyiz isteminin kabulüyle, Kocaeli 1. İdare Mahkemesi'nin 21/3/2013 tarih ve E:2011/922, K:2013/285 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

2-d) KOCAELİ 1.İDARE MAHKEMESİ; 22.12.2016 gün ve E:2016/1286 sayı ile, bozma kararına uymuş; 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 77 ila 87. maddelerinde menkul malların haciz ve satışına ilişkin hükümlerin yer aldığı; aynı Kanun'un "Amme alacaklarında rüçhan hakkı" başlıklı 21., "Borçlu elinde haczedilen mallara karşı istihkak iddiaları" başlıklı 66. ve "İstihkak iddiaları ile ilgili diğer hükümler" başlıklı 68. Maddesi hükümlerine yer verdikten sonra; uyuşmazlıkta, davacının kendi alacağını hapis hakkı defterine işlettiğinden bahisle davalı idarece haczedilen menkul mal üzerinde rehin hakkı bulunduğu iddiasının bir istihkak iddiası olduğu, davalı idarece yapılan inceleme sonucu bu istihkak iddiasının reddedildiği, 6183 sayılı Kanun'un 66 ve 68. maddelerinde yer alan açık hüküm gereği, istihkak iddiasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle; davanın, 2577 sayılı Yasanın 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca görev yönünden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 8.5.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının, davalı Vergi Dairesi Müdürlüğünün 23.07.2010 tarih ve 15253 sayılı işlemiyle belirlenen sıra cetvelinin iptali ve aynı idarece haciz uygulanan malların satışından elde edilen bedelin rehinli alacaklarına isabet eden kısmının öncelikle kendilerine ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Amme alacaklarında rüçhan hakkı" başlıklı 21. maddesinde, "Üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden evvel o mal üzerine amme alacağı için de haciz konulursa bu alacak da hacze iştirak eder ve aralarında satış bedeli garameten taksim olunur. Genel bütçeye

gelir kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağlı zam ve faizler için tatbik edilen hacizlerde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 268 inci maddesinin birinci fikrasının son cümlesi hükmü uygulanmaz.

Rehinli alacaklıların hakları mahfuzdur. Ancak, gümrük resmi, bina ve arazi vergisi gibi eşya ve gayrimenkulün aynından doğan amme alacakları o eşya ve gayrimenkul bedelinden tahsilinde rehinli alacaklardan evvel gelir.(…)" hükmüne; "Borçlu elinde haczedilen mallara karşı istihkak iddiaları" başlıklı 66. maddesinde, "Borçlu, elinde bulunan bir malı üçüncü şahsın mülkü veya rehni olarak gösterdiği yahut üçüncü bir şahıs tarafından o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia edildiği takdirde, haczi yapan memur bunu haciz zaptına geçirir. Keyfiyet, iddia borçlu tarafından yapılmışsa üçüncü şahsa, üçüncü şahıs tarafından yapılmışsa borçluya bildirilir.

Tahsil dairesi, haciz zaptını aldığı tarihten itibaren 7 gün içinde iddiayı reddetmediği takdirde istihkak iddiasını kabul etmiş sayılır. Üçüncü şahıs, tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde itiraz etmediği takdirde istihkak iddiası dinlenmez.

İstihkak iddiası tahsil dairesince kabul edilmez veya borçlu tarafından istihkak iddiasına itiraz edilirse, 7 gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumu tahsil dairesince üçüncü şahsa bildirilir. Müddetinde dava açılmadığı takdirde istihkak iddiasından vazgeçilmiş sayılır." hükmüne; "İstihkak iddiaları ile ilgili diğer hükümler" başlıklı 68. maddesinde, "İstihkak davalarına bakmaya haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu mahal mahkemesi salahiyetlidir.(…)" hükmüne yer verilmiş; aynı Yasanın 77 ila 87. maddelerinde ise, menkul malların haciz ve satışına ilişkin hükümler yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının kira borçlusu olan Senkron Metal Çelik Kaplama Tic. Ltd Şti'nin muhtelif dönemler ve muhtelif nevilere ait vadelerinde ödenmeyen vergi borçları için, davalı Vergi Dairesince şirketin adına kayıtlı muhtelif menkul mallarına 17/03/2009 tarih 846232- 846233- 846091- 846092 cilt ve seri nolu haciz tutanağı ile haciz şerhi konulduğu ve 23/12/2009 tarihinde 132.500,-TL bedel karşılığı satıldığı, davacının ise; kira alacağından dolayı 3/8/2009 tarihinde haciz kararı aldırdığı ve hapis hakkı defterine işlettiği, davacının davalı idareye 23/6/2010 tarihli dilekçeyle yaptığı başvuruyla, Senkron Metal Çelik Kaplama Tic. Ltd. Şti'den olan kira alacaklarını yapılan satıştan tahsilini istemesi üzerine davalı idarece verilen 23/07/2010 tarih 15253 sayılı cevapta; adı geçen şirketten alacağın rehin hakkını ifade etmesine rağmen 6183 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca satışı yapılan menkul mallar üzerindeki 3/8/2009 tarihli fiili haciz işlemleri, dairelerince yürütülen 17/3/2009 tarih 846232 ve 846233 sayılı haciz tutanaklarından sonra geldiğinden, dairelerinin alacağının gerisine düştüğü, tahsil edilen satış bedellerinin borç tutarını karşılamadığı, elde edilen satış miktarının mükellefin haciz kapsamındaki vadesi geçmiş vergi borçlarına mahsup edildiği, yapılan mahsup sonunda arta kalan her hangi bir miktar bulunmadığından talebin yerinde getirilemediğinin bildirildiği; davanın da anılan işlemle belirtilen sıra cetvelinin iptali ile aynı idarece haciz uygulanan malların satışından elde edilen bedelin rehinli alacaklarına isabet eden kısmının öncelikle kendilerine ödenmesine karar verilmesi istemiyle açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacının kendi alacağını hapis hakkı defterine işlettiğinden bahisle, davalı idarece haczedilen menkul mal üzerinde rehin hakkı bulunduğu iddiasının bir istihkak iddiası olduğunda ve davalı idarece yapılan inceleme sonucu bu istihkak iddiasının reddedildiğinde duraksama bulunmamaktadır.

Bu durumda, 6183 sayılı Kanun'un yukarıda aktarılan 66 ve 68. maddelerinde yer alan açık hüküm gereği, istihkak iddiasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle Kocaeli 1.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulüyle, Gebze İcra Hukuk Mahkemesinin, 5.5.2011 gün ve E:2010/726, K:2011/334 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kocaeli 1.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ İLE Gebze İcra Hukuk Mahkemesinin, 5.5.2011 gün ve E:2010/726, K:2011/334 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 8.5.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Ali ÇOLAK	Yusuf Ziyaattin CENİK	Ahmet Tevfik ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Süleyman Hilmi AYDIN	Birgül KURT